



Универзитет у Нишу  
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ  
Бр. 01-3546/1  
13/12/2023. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

#### **О Б А В Е Ш Т Е Њ Е**

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Видовдански устав”, кандидата Пујић Растка, број досјеа М035/22-О ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 13/12/2023. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И  
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ



Катедри за правно-историјске науке

Правног факултета Универзитета у Нишу

На седници Катедре за правноисторијске науке, која је одржана дана 31.10. 2023. године, на основу Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу, формирана је Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада под називом „Видовдански устав“, кандидата Растка Пужића, број индекса М035/22-О у саставу: проф. др Небојша Ранђеловић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу, проф. др Марија Игњатовић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу и проф. др Александар Ђорђевић, ванредни Правног факултета Универзитета у Нишу. Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада, после детаљног прегледа мастер рада, подноси следећи:

### ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом „Видовдански устав“ кандидата Растка Пужића, написан је у потпуности у складу са техничким упупством за израду мастер рада Правног факултета Универзитета у Нишу. Текст мастер рада написан је на 42 страница текста са укупно 79 напомена у фуснотама. У погледу литературе кандидат је користио 13 извора.

Структурално рад је подељен на осам поглавља. Историјске околности који се довеле до доношења устава ( поглавље 1-5 ), садржина устава ( поглавље 6 ), примена устава у пракси ( поглавље 7 ), и укидање устава ( поглавље 8 ).

У уводу мастер рада истиче се значај Видовданског устава као виталног елемента у историји Србије и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Наглашава се да

устава нису само правни текстови, већ одражавају живи дух политичког, друштвеног и културног идентитета нације. Видовдански устав, усвојен 1921. године, поставља се као кључна тачка у политичкој еволуцији, тежишту вредности и идеала у ширем југословенском контексту. Увод поставља циљ мастер рада: темељну анализу Видовданског устава, истраживање његове садржине и процеса доношења, те сагледавање његовог дубоког утицаја на политички систем и друштво Србије. Такође, истражује се контекст у којем је устав настао, укључујући историјске, политичке и економске факторе. Свеукупно, увод наглашава да ће рад пружити свеобухватно разумевање значаја Видовданског устава као кључног момента у историјском и политичком развоју региона.

Поглавље 1 почиње анализом турбулентних друштвених, политичких и економских промена које је Србија преживела у другој половини 19. века. Такође, аутор истиче значај Балкана и утицај великих империјалистичких снага, што доприноси разумевању контекста у коме је настао Видовдански устав. Особита пажња посвећена је осамостаљивању Србије од Османског царства и последицама ослободилачких ратова. Наглашавају се кључни моменти, као што су Берлински конгрес 1878. године и Први светски рат, који су створили основу за долазак до устава.

Поглавље 2 идентификује Краљевину СХС као "стару државу" у међународноправном контексту, наследницу права и обавеза Краљевине Србије. Важно је истаћи да ова континуитетна веза доприносила је наставку дипломатских односа, међународног признања и чланства у међународним организацијама. С друге стране, рад анализира Краљевину СХС и као "нову државу" на уставноправном нивоу. Истиче се значај усвајања новог устава који ће довести до промена у систему владавине, структури државе и правним систему. Такав дисконтинуитет у уставном поредаку представљао је кључни елемент за обликовање нове државне структуре. Аутор додатно наглашава сложеност правне квалификације новонастале државе, истичући како међународноправни континуитет са Краљевином Србијом има дубоке последице на међународно признање. Велика је важност признања других држава, које су виделе Краљевину СХС као њени правни наследник, што је допринело њеној међународној легитимности. И закључно, поглавље наглашава да је уставноправни дисконтинуитет отворио пут за формирање новог политичког и правног оквира. Устав Краљевине СХС неће бити само резултат правних односа, већ и политичких договора и преговора који су обликовали нову државу.

Поглавље 3 о Привременом народном представништву представља солидну анализу и обраду периода након формирања овог законодавног органа. Аутор, представља јасан увид у изазове и задатке представништва током преходног периода у изградњи нове државе. Привремено народно представништво истиче се као средство за даљи развој Краљевине СХС, што аутор јасно истиче. Кроз анализу посланика и њиховог броја по регионима, аутор преноси различите политичке и националне интересе који су били усмерени ка изградњи нове државе. Представљање главних задатака Привременог народног представништва, као што су формирање Уставотворне скупштине и израда изборног закона, истиче дефинисање његове законодавне улоге. Наглашавање тешкоћа са којима се држава сусретала, као и напора за решавање хуманитарних и инфраструктурних проблема, показује изазове са којима је нова држава била суочена. Закони које је Привремено народно представништво донело, као и анализа закона о изборима за Уставотворну скупштину, пружају дубок увид у законодавни рад и постављају основе будуће правне структуре државе. Свеукупно, студент је успешно обавио задатак анализе и периода Привременог народног представништва Краљевине СХС, и његов рад је показатељ доброг разумевања историјских чињеница.

Поглавље 4 о изборима за Уставотворну скупштину Краљевине СХС (1920. година) представља детаљан увид у историјски контекст, изборни процес и политичке динамике тог периода. Аутор истиче значај избора за формирање политичких снага у држави, а сам рад обогаћује разумевање друштвено-политичких промена и политичких сукоба тог периода.

Поглавље 5, Аутор је пружио обимну анализу о Уставотворној скупштини, усмеравајући се на различите ставове и интересе различитих политичких странака и група у овом историјском контексту. Широки спектар извора: рад се одликује обимном употребом различитих историографских извора, позивајући се на политичке и друштвене тензије тог доба. Аутор се посветио дубоком и историографском истраживању, што доприноси квалитету рада. Објективни Прилаз: рад пружа објективни приступ анализи дебата и формирању и доношењу Устава. Аутор није приказао пристрасности, већ је објективно представио различите ставове и контексте. У закључку, овај део мастер рад пружа аутентичан увид у историју формирања устава, обогаћујући знање о поступцима и динамикама које су обликовале политички пејзаж тог периода.

Поглавље 6, у овом поглављу студент је показао врло висок степен експертизе и аналитичких способности у свом мастер раду који се фокусира на Видовдански Устав Краљевине СХС. У својој исцрпној анализи, студент разматра сваки одељак и велику већину од 142 члана Устава, Основне одредбе о Уставу, које обухватају дефиниције државе и народа, укључујући и службени језик, детаљно су истражене и објашњене. Анализа грађанских права и дужности, социјалних и економских одредби, као и структуре државних власти, пружа дубок увид у начин на који је Устав формиран.

Студент успешно идентификује и тумачи улогу краља, намесништва, функције Народне скупштине, управне и судске власти, државног газдинства, војске и других битних аспеката Устава. Ова детаљна анализа обезбеђује дубок увид у сваки аспект правних и институционалних питања која се односе на Краљевину СХС, што је од изузетног значаја за разумевање историје овог периода.

Поглавље 7, овај део мастер рада је прецизан и обухвата различите димензије примене Устава. Прилагођавање правосудног система новим уставним одредбама, како је истакнуто у раду, представља битан део анализе. Студент успешно идентификује предизазове са којима су се сусретали правосудни органи и администрација током овог периода, прилагођавање новим правилима и процедурама, и обезбеђивање конзистентне примене Устава. Такође, студент пружа важан увид у међуетничке напетости и конфликте који су се јавили у том периоду и њихов утицај на примену Устава. Објашњење система парламентарне монархије, напетости између краља и парламента, и ограничења слободе изражавања у краљевској владавини су детаљно анализирани. Опсег анализе који обухвата и репресивне методе краљевске власти, као што је контрола и цензура медија, казне опозиције и забрана комунистичких партија, приликом разматрања аспеката краљевске владавине, пружа потпун увид у политичку климу тог времена.

Поглавље 8, у овом поглављу анализира се период од усвајања Видовданског устава до увођења монархдиктатуре у Краљевини СХС. Студент истиче друштвене и политичке напетости, анализирајући проблеме аграрне реформе и сукобе између буржоазије и радничких покрета. Рад прецизно представља атентат у Народној скупштини и његов утицај на политички пејзаж. Истиче период у коме је Хрватска

сељачка странка привремено прихватила Видовдански устав, али се касније вратила у опозицију. Кључни моменат је период монарходиктатуре и укидање Видовданског устава.

У закључку студент је показао изузетно разумевање историјских догађаја и њихових утицаја на друштвени развој. Посебно је добро истражио и објаснио проблеме аграрне реформе и политичке сукобе. Рад добро истиче политичке напетости између различитих интересних група, што пружа читаоцу увид у сложену мрежу политичких односа у Југославији током наведеног периода. Студент је анализирао догађаје са критичким освртом, осветљавајући чињенице и последице политичких драма, укључујући и атентат на вође Хрватске сељачке странке.

У Нишу, 13.12. 2023. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

  
Проф. др Небојша Ранђеловић

  
Проф. др Марија Игњатовић

  
Проф. др Александар Борђевић